

Verksamhetsberättelse 2018

Kommunal utveckling

Dnr RJL 2017/1522
Sandra Widheimer och Henrik Ahlgren
Kommunal utveckling
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

1 Inledning	5
1.1 Utvärdering av Kommunal utvecklings verksamhet	5
1.2 Viktiga händelser	6
1.3 Medarbetare	6
1.4 Framtiden	7
2 Vår verksamhet ska leda till en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet för länets kommuner	9
2.1 Exempel på aktiviteter inom Kommunal utvecklings verksamhet som innebär en hög kostnadseffektivitet för länets kommuner.....	9
2.2 Verksamheten söker aktivt externa projektmedel	9
2.3 Ekonomisk analys.....	11
3 Vi har ett starkt och jämbördigt partnerskap med aktiva ägare	13
3.1 Exempel på aktiviteter som stimulerar samverkan.....	13
3.2 Samtliga kommuner har aktiva representanter i chefsnätverk eller liknande	14
3.3 Kommunal utveckling stimulerar samverkan mellan länets kommuner.....	16
3.4 Kommunal utveckling underlättar samverkan med Region Jönköpings län	16
3.5 Kommunal utveckling underlättar samverkan med annan aktör	18
3.6 Analys.....	19
4 I vår verksamhet är medborgarnas erfarenhet en viktig kunskapskälla	21
4.1 Internt arbete på Kommunal utveckling kring inflytande och delaktighet	21
4.2 Exempel på arbeten inom Kommunal utveckling som syftar till att stärka medborgarnas inflytande och delaktighet	21
4.3 Kommunal utveckling integrerar medborgarens erfarenhet i verksamheten	22
4.4 Kommunal utveckling bidrar till att synliggöra medborgarnas erfarenheter	23
4.5 Kommunal utveckling stödjer arbetet med att utveckla kommunens verksamheter med hänsyn till medborgarnas erfarenheter.....	23
4.6 Analys.....	24
5 Vår verksamhet kommer till reell nytta för användarna	25
5.1 Exempel på aktiviteter som kommer till reell nytta för användarna	25
5.2 Kommunal utveckling fungerar som ett stöd för utveckling av den egna verksamheten.....	26
5.3 Medarbetare på Kommunal utveckling upplever en god arbetsmiljö.....	27
5.4 Analys.....	27
6 Vi stärker och ökar kompetensen i länet	28
6.1 Exempel på aktiviteter som stärker och ökar kompetensen i länet	28
6.2 Årligen öka antalet kurser, efter önskemål från verksamheterna samt styrgruppen	29
6.3 Kommunal utveckling bidrar till ökad kompetens i länet	30
6.4 Kommunal utveckling ger stöd i implementering av aktuella metoder	31
6.5 Analys.....	31
7 Vi använder forskning för att utveckla och förbättra kommunernas verksamheter	32
7.1 Pågående forskningsstudier	32
7.2 Spridning	33

7.3	Stipendier	34
7.4	Doktorander	34
7.5	Söker aktivt finansiering.....	34
7.6	Samtal med forskare om framtida forskning	35
7.7	Kommunal utveckling sprider kunskap om aktuell forskning.....	35
7.8	Kommunal utveckling stödjer kommunerna i att använda aktuell forskning för att utveckla och förbättra sina verksamheter	36
7.9	Analys.....	37

Bilagor

Bilaga 1: Symbolförteckning för mätetal och aktiviteter

Bilaga 2: Kommunal utvecklings bokslut för 2018

Bilaga 3: Exempel på kurser som genererar en hög kostnadseffektivitet för länets kommuner

Bilaga 4: Deltagande på kurser som arrangerats av Kurs- och konferens under 2018, fördelat på länets kommuner

1 Inledning

Primärkommunalt samverkansorgan (PKS) definierar och fastställer vilka prioriterade områden man önskar samverka kring inom ramen för Kommunal utveckling. Syftet med samverkan är att åstadkomma en verksamhetsutveckling, en effektivare resursanvändning och högre kvalitet i de primärkommunala verksamheterna.

Kommunal utveckling är kommunernas gemensamma utvecklingspartnerskap där kommunerna aktivt styr och driver utvecklingsarbetet genom aktiva chefsnätverk och till verksamheten utlånad personal.

FoUrum är den del av verksamheten som arbetar med kommunernas forskning och utveckling (FoU). Verksamhet bedrivs inom socialtjänst, skola och fritidsområdet. Inom varje prioriterat område finns ett antal projekt som definierats och tagits fram i länsgemensamma chefsnätverk. Verksamheten finansieras dels genom grundfinansiering från kommunerna dels genom externa medel såsom projektmedel och statliga satsningar.

Utöver FoU-verksamhet bedrivs Miljösamverkan samt Kurs och konferens som länsgemensamma verksamheter inom Kommunal utveckling. Vi ansvarar också för samordningen av personliga ombud i länet, Familjehemsresursen och Barnahus.

Kommunal utveckling har sex strategiska mål:

- Vår verksamhet ska leda till en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet för kommunerna i länet
- Vi har ett starkt och jämbördigt partnerskap med aktiva ägare
- Vår verksamhet kommer till reell nytta för användarna
- Vi använder forskning för att utveckla och förbättra kommunernas verksamheter
- I vår verksamhet är medborgarnas erfarenhet en viktig kunskapskälla
- Vi stärker och ökar kompetensen i länet

Varje verksamhetsområde tar årligen fram en rapport för respektive chefsnätverk och styrgrupp.

1.1 Utvärdering av Kommunal utvecklings verksamhet

Extern utvärdering

Under hösten 2018 genomfördes en omfattande extern utvärdering (nedan kallad extern utvärdering) av verksamheten på uppdrag av PKS. Utvärderingens syfte var att studera vilka effekter som uppnås avseende forskning, utveckling och andra mervärden för de enskilda kommunerna. Den visar hur Kommunal utveckling bidrar till förbättrad samverkan mellan länets kommuner och ska tillsammans med tidigare gjord utvärdering (2014) bidra till att beskriva förändringen över tid. Resultaten presenterades för PKS vid årets sista sammanträde och blir 2019 års viktigaste underlag för inriktning och styrning av verksamheten.

Den årliga utvärderingen i våra nätverk

Utöver ovan nämnda utvärdering genomförs årligen en mätning i våra olika nätverk inom verksamheten (nedan kallad årlig utvärdering). Resultaten som till stor del handlar om nyttan är mätbara och används i det interna förbättringsarbetet, men också som underlag för redovisning till länets kommuner.

Totalt har 182 deltagare från 22 olika nätverk och styrgrupper besvarat den årliga utvärderingsenkäten avseende verksamhetsåret 2018. Under 2017 besvarades enkäten av 174 deltagare från 16 olika nätverk. Nätverk som tillkommit under 2018, utifrån påtalat behov och på uppdrag av länets kommuner, är chefsnätverk för myndighetsutövning inom

funktionshinderomsorgen och äldreomsorgen, utvecklingsledarnätverk för förskola/skola, nätverk för medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR), nätverk badchefer, nätverk chefer inom öppen fritid och nätverk chefer inom idrottsanläggningar. Nätverket för hälso- och sjukvårdschefer har startat igång först under hösten 2018 och har av den anledningen inte besvarat den årliga utvärderingsenkäten.

En av anledningarna till att det, i relation till antal nätverk, är färre deltagare som besvarat enkäten under 2018 är att det finns chefstjänster i kommunerna som har varit vakanta under året. En annan orsak är att samma deltagare har varit delaktiga i den externa utvärderingen som sammanföll med den årliga utvärderingen, vilket till viss del har gjort det svårt att motivera deltagarna att delta även i denna.

Alla nätverk har inte svarat på alla frågor med anledning av att de har olika uppdrag, vilket medför att antalet inkomna svar per fråga varierar något. Deltagarna har fått besvara frågor på en skala 1-6 avseende hur de värderar sin upplevelse av Kommunal utvecklings verksamhet, där 1-2 = missnöjd, 3-4 = nöjd och 5-6 = mycket nöjd. Resultatet synliggör hur stor andel som är mycket nöjda, vilket omfattar dem som angett värdet 5 eller 6 i utvärderingen. I respektive diagram synliggörs fördelningen på inkomna svar enligt skattningsskalan. Målet är att 100 % ska vara mycket nöjda med Kommunal utvecklings verksamhet.

Som bilaga 1 till rapporten finns en symbolförteckning för mätetal och aktiviteter.

1.2 Viktiga händelser

- Utvärderingen av Kommunal utvecklings verksamhet är genomförd av extern konsult och presenterad för PKS och verksamhetens medarbetare under december 2018.
- Hemsjukvårdsavtalet har genomgått en fördjupad uppföljning med revidering av avtalet som följd. Uppföljningen har gjorts av Kommunal utveckling på uppdrag av kommunerna i länet.
- Samtliga av länets kommuner har under året enskilt, men med en gemensam kravspecifikation, upphandlat ett nytt verksamhetssystem för den kommunala socialtjänsten. Implementering har påbörjats och beräknas vara klar för samtliga kommuner under 2020.
- Det är mycket glädjande att hela åtta av fjorton projektansökningar har blivit beviljade under 2018. Andelen projektmedel som beviljats är 45 %. Svenska ESF-rådet har till exempel beviljat projektet KOSTA 12 500 000 kronor under perioden 2019-2021. KOSTA förkortar det långa namnet *Kompetensutveckling för säkerhet i yrket, trivsel och attraktivitet i vård och omsorg genom fokus på teamsamverkan, personcentrerad vård och kvalitetsförbättring*. Under projektperioden ska omfattande utbildningsinsatser och handledning göras för personal med olika befattningar inom Region Jönköpings län och länets kommuner. Arbetet ska drivas i samarbete mellan Hälsohögskolan, Futurum och Kommunal utveckling. Hälsohögskolan är projektägare.
- Regionalt kvalitetsarbete är påbörjat inom öppen fritidsverksamhet. Samtliga kommuner i länet har beslutat att samarbeta i ett kvalitetsarbete med målet att formulera gemensamma nyckeltal för verksamheten.

1.3 Medarbetare

Medarbetare tillhörande Kommunal utveckling består av tillsvidareanställd personal, personal med tidsbegränsad anställning (projekt) och inlånad personal från primärkommunerna och regionkommunen. Inlånad personal från primärkommunerna finansieras i huvudsak via tjänsteköp liksom andra externa resurspersoner. Inlånad personal tillgodoser att kommunernas behov och önskemål står i fokus för verksamheten samtidigt som det ger förutsättningar för en

högre kompetens i kommunerna och att det kan underlätta rekrytering av ny personal.

I november genomfördes en utvecklingsdag för medarbetare på Kommunal utveckling. Temat för dagen var bland annat "Framtiden är nu. Hur samverkan och kvalitetsarbete hjälper oss att möta morgondagen".

Nya tjänster under 2018

Antalet årsarbetare har ökat med två under året och uppgår vid årets slut till 49. En verksamhetschef för Familjehemsresursen och Barnahus har anställts om 100 % (tillsvidareanställning) som ett led i att föra över verksamheterna (totalt nio nya medarbetare) till Kommunal utveckling från dagens huvudman Jönköpings kommun. Ytterligare två nya tjänster har tillsatts under året varav en processamordnare (tjänsteköp) inom projektet Trygg och säker vård och omsorg, tjänsten delas 50/50 med regionen, samt en FoU-ledare (tillsvidareanställning) om 50 % med uppdrag att utveckla länets familjecentraler. Avslutningsvis har en FoU-ledare rekryterats (tjänsteköp) för området våld i nära relationer som arbetar 30 % under höstterminen 2018 och 50 % under 2019-2020.

Nya medarbetare till befintliga tjänster

Med anledning av att teamchefen för FoUrum utbildning gått i pension har under våren en ny teamchef anställts. En medarbetare som har varit inlånad (tjänsteköp) som FoU-ledare inom eHälsaområdet har gått tillbaka till sin tjänst i en av länets kommuner och en ny medarbetare har av den anledningen anställts (visstid) för samma uppdrag.

Antal medarbetare och anställningsformer

Utvecklingen av antal medarbetare och anställningsformer 2016-2018 inom Kommunal utveckling				
År/anställningsform	Tjänsteköp	Tillsvidare	Visstid	Summa
2016	16,00	11,50	4,00	31,50
2017	10,00	21,00	16,00	47,00
2018	9,60	22,50	17,00	49,1

I tabellen ovan tydliggörs utvecklingen av antal medarbetare och anställningsform. Beräkningen är baserad på antal årsarbetare. Notera att ökningen 2016-2017 avseende tillsvidareanställd personal beror på att den personliga ombudsverksamheten flyttades in i Kommunal utvecklings verksamhet (11 medarbetare).

1.4 Framtiden

Under 2019 påbörjas en ny mandatperiod och den 7 februari genomförs en introduktion av nya och gamla ledamöter i PKS.

Som ett resultat av den externa utvärderingen kommer en handlingsplan att arbetas fram. Under 2019 kommer Kommunal utvecklings medarbetare att arbeta med internt förbättringsarbete utifrån denna handlingsplan.

PKS beslutade den 6 december 2018 att verksamhetens budget- och uppföljningsmodell ska utvecklas under våren 2019 och även det blir ett förbättringsarbete för verksamheten.

Vid årsskiftet blir länets regionala vård- och omsorgscollege verklighet. Höglandets vård- och omsorgscollege går samman med övriga länsdelar och arbetet samordnas via Kommunal utveckling. Detta blir en viktig del i att kvalitetssäkra vård- och omsorgsutbildningarna, men också för att skapa attraktiva arbetsgivare i vårt län. I dagsläget finns det, till exempel inom

äldreområdet, oro över svårigheten gällande rekrytering och bemanning av såväl legitimerad personal som undersköterskor med lämplig kompetens. Det finns ett stort värde av länets regionala vård- och omsorgscollege inom flera olika områden. En länsamordnare för vård- och omsorgscollege har rekryterats och påbörjar sitt uppdrag i januari 2019.

Under 2019 kommer en arbetsprocess inom FoU utbildning påbörjas och slutföras för fastställande av prioriterade utvecklingsområden med fokus på samverkan. Utgångspunkt i processen är en sammanställning av kommunernas utmaningar och behov, Skolverkets underlag "Tio punkter för en bättre skola" samt resultaten från den externa utvärderingen som genomförts av Kommunal utvecklings verksamhet och från den utvärdering som årligen genomförs i verksamhetens olika nätverk.

Digitalisering är ett utvecklingsområde och fler områden kommer att genomföra olika aktiviteter med koppling till detta under 2019. Genom att digitalisera försörjningsstödet skapas till exempel förutsättningar för att handläggare kan prioritera det sociala arbetet. Fritidsområdet undersöker hur föreningsstödet kan digitaliseras.

2 Vår verksamhet ska leda till en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet för länets kommuner

Länets kommuner finansierar Kommunal utvecklings basverksamhet genom en årlig medlemsavgift samt årlig avgift för respektive partnerskap; FoUrum social välfärd och hälso- och sjukvård, FoUrum utbildning, FoUrum fritid samt Miljösamverkan Jönköpings län. Kurs och konferens finansieras via avgifter utifrån självkostnadsprincipen. Kommunal utveckling arbetar aktivt med att bevaka statsbidragsmöjligheter samt att finna och söka externa finansieringsmöjligheter utöver de medel som kommunerna i länet finansierar. Den ekonomiska omslutningen har ökat från 45 mnkr (2017) till 53 mnkr (2018). Kommunal utvecklings bokslut för 2018 finns som bilaga 2.

Flera av de projektansökningar som skrivs formuleras i samverkan med en eller flera andra aktörer, vilket innebär att om projektet beviljas så kommer det att genomföras i samverkan med annan aktör och det sökta beloppet kommer inte enbart Kommunal utveckling till del.

2.1 Exempel på aktiviteter inom Kommunal utvecklings verksamhet som innebär en hög kostnadseffektivitet för länets kommuner

Genom att genomföra kurser inom ramen för Kurs och konferens skapas förutsättningar för en hög kostnadseffektivitet för länets kommuner. Kurserna blir tydligt både billigare per deltagare och effektivare i minskad restid. Kurs och konferens genererar i flertalet fall en reducerad deltagaravgift med över 50 %. Nedan följer två exempel från 2018:

- Utbildningen Motiverande samtal blev totalt 60 000 kronor billigare genom att den genomfördes i Jönköping. Kostnaden blev 3 000 kronor lägre per deltagare och totalt deltog 20 deltagare på utbildningen. Eftersom deltagarna inte behöver betala tågresa tur och retur till Stockholm blir kostnadsreduceringen egentligen ännu större. Om vi räknar lågt på kostnaderna för tågresa (750 kronor per person) medför det ytterligare en kostnadsreducering om 15 000 kronor för samtliga deltagare. Rimligen tillkommer utöver detta även kostnader för restidsersättning och övernattnig för flertalet deltagare.
- Kursen GDPR, som under 2018 genomförts för totalt 30 deltagare, kostar via Kurs och konferens 1 840 kronor per deltagare jämfört med 4 999 kronor när den genomförs i exempelvis Stockholm. Den aktuella kursen gav en total kostnadsreducering på 118 000 kronor. Kostnaden för resor, restidsersättning eller eventuella hotellövernattningar är inte inräknade.

I bilaga 3 finns fler exempel på kurser som genererar en hög kostnadseffektivitet för länets kommuner.

2.2 Verksamheten söker aktivt externa projektmedel

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Beviljade projektmedel av sökta projektmedel.	43 438 229	19 790 919	Under 2018 har fjorton projektansökningar om totalt 43 438 229 kronor skickats in till olika finansiärer. Åtta projektansökningar har blivit beviljade totalt 19 790 919 kronor, vilket innebär att andelen projektmedel som beviljats är 45 %. Målet är att 50 % av det totala beloppet, som samtliga projektansökningar omfattar, ska

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			bli beviljat. Resultatet innebär att andelen beviljade projektmedel har ökat med 19 % jämfört med föregående år.
● Beviljade projekt av sökta projekt.	14	8	Under 2018 har fjorton projektansökningar skickats in till åtta olika finansiärer. Åtta (57 %) av projektansökningarna har blivit beviljade och sex har fått avslag. Målet är att minst 50 % av alla projektansökningar ska bli beviljade, ett mål som uppfylls under 2018. Resultatet innebär att betydligt fler projektansökningar har skickats in under 2018 jämfört med 2017 (resultat 2017: tre av fyra projekt beviljades).

Under 2018 blev åtta projektansökningar beviljade. Tre projektansökningar blev beviljade 100 % av ansökt belopp, tre projektansökningar blev beviljade cirka 50 % av ansökt belopp och två projektansökningar blev beviljade 21 % respektive 33 % av ansökt belopp.

Aktiviteter	Analys
✓ LOKE.	Ansökan inskickad till Forss om projektmedel motsvarande 496 800 kronor. Ansökan avslogs.
■ MIX.	Utifrån att både Stockholms universitet och SKL gjorde ansökan till Forte avbröts ansökan från Kommunal utveckling.
■ Följeforskning "Rätt stöd rätt försörjning".	De tre samordningsförbunden i Jönköpings län avtog ansökan utifrån att de inte ansåg att det finns behov av att genomföra en uppföljning av arbetssättet.
✓ Fortsatt utveckling av metoden MISU.	Ansökan inskickad till Vinnova om projektmedel motsvarande 256 986 kronor. Ansökan avslogs.
✓ Letterbox Club Sverige.	Sveriges kulturråd har beviljat projektet 500 000 kronor av de 1 000 000 kronor som ansökan avsåg. Projektmedlen avser verksamhet under 2018.
✓ Letterbox Club Sverige.	Två projektansökningar för samma projekt, men för olika verksamhetsår, har skickats in till Sveriges kulturråd under 2018. Sveriges kulturråd beviljade även den andra projektansökan med 500 000 kronor av de 1 000 000 kronor som ansökan avsåg. Projektmedlen avser verksamhet under 2019
✓ Praktiker inom den öppna fritidsverksamheten.	MUCF har beviljat projektet 250 000 kronor. Projektet genomförs i samverkan med Malmö universitet.
✓ Fattigdom och psykisk ohälsa.	FORSS har beviljat projektet 75 000 kronor av de 225 810 kronor som ansökan avsåg. Projektet genomförs i samverkan med Linnéuniversitetet i Växjö.
✓ Brukarstyrda brukarrevisioner.	Forte avtog projektansökan om 4 916 220 kronor.
✓ Stöd till föräldrar med placerade barn.	Forte har beviljat projektet 4 871 000 kronor av de 4 958 000 kronor som ansökan avsåg. Kommunerna i Jönköpings län kommer tillsammans med Göteborgsregionen att undersöka hur stöd till placerade barn och deras föräldrar kan bli bättre.

Aktiviteter	Analys
<p>✓ KOSTA - Kompetensutveckling för säkerhet i yrket, trivsel och attraktivitet i vård och omsorg genom fokus på teamsamverkan, personcentrerad vård och kvalitetsförbättring.</p>	<p>Projektansökan inskickad till Svenska ESF-rådet om totalt 27 000 000 kronor. Svenska ESF-rådet har beviljat projektet 12 500 000 kronor. Ansökan skrevs i samverkan mellan Jönköping University, Futurum (Region Jönköpings län) och Kommunal utveckling. Jönköping University är projektägare.</p>
<p>✓ Brukarstyrda brukarrevisioner - till vilken nytta.</p>	<p>Folkhälsomyndigheten avslag ansökan om 768 936 kronor. Beslutet kom i januari 2019.</p>
<p>✓ Sammanbrott i HVB-vården.</p>	<p>Folkhälsomyndigheten avslag projektansökan om 593 750 kronor. Beslutet kom i januari 2019.</p>
<p>✓ Brukarstyrda brukarrevisioner.</p>	<p>FORSS har beviljat projektet 100 000 kronor av de 487 128 kronor som ansökan avsåg.</p>
<p>✓ Aktivering hälsa och sociala rättigheter.</p>	<p>FORSS avslag projektansökan om 489 780 kronor.</p>
<p>✓ Mot målen i missbruksvården.</p>	<p>Projektet finansieras och genomförs i samverkan med Socialstyrelsen. Socialstyrelsen har beviljat det ansökta beloppet om 994 819 kronor.</p>
<p>🟢 Projektansökningar.</p>	<p>Under 2018 har fjorton projektansökningar skickats in till olika finansiärer.</p>

2.3 Ekonomisk analys

Resultatet från genomförd extern utvärdering av Kommunal utveckling visar att länets kommuner får värde för de pengar som används för finansiering av verksamheten. Kostnaden motsvarar cirka 0,1 % av respektive kommuns nettodriftskostnader.

Under PKS sammanträde den 6 december 2018 fördes en diskussion om betydelsen av att Kommunal utveckling minskar kostnaderna och ökar effektiviteten i länets kommuner. I den externa utvärderingen uttrycktes också behovet av att i större utsträckning genomföra resfria möten och utbildningar med syfte att bli mer kostnadseffektiva. Dialog i respektive chefsnätverk behöver ske för att undersöka vilka möten och utbildningar som kan genomföras på distans. En del möten och utbildningar genomförs redan på distans och som exempel kan nämnas utbildningen i rivningsavfall som Miljösamverkan tog fram tillsammans med Boverket och Naturvårdsverket.

I en av kommentarerna från den externa utvärderingen framkommer även en önskan om "mer fokus på extern finansiering". Det är glädjande att antalet beviljade projekt har ökat under året, men det är viktigt att vara medveten om att varje nytt projekt innebär en arbetsinsats för berörda medarbetare i de deltagande kommunerna. Den externa finansieringen av verksamheten uppgår under 2018 till 49 %, se tabell på nästa sida.

Under 2018 har antalet sökta projekt ökat med tio stycken jämfört med 2017 och antalet beviljade projekt har ökat från tre till åtta stycken under samma period. Flertalet projektfinansiärer har under 2017-2018 både beviljat och avslagit olika projektansökningar. Vinnova är den enda finansiär som hittills inte har beviljat någon projektansökan från Kommunal utveckling. Sveriges kulturråd har däremot beviljat 50 % av ansökt belopp på samtliga tre projektansökningar som gjorts under 2017-2018.

Länets arbete med verksamhetsförlagd utbildning bygger på samverkan med framförallt

Hälsohögskolan och regleras genom avtal. Att vara en avtalspart stärker kommunerna och möjliggör påverkan av utbildningar. Möjlighet till marknadsföring av den egna kommunen genom VFU är även viktigt i arbetet med rekrytering. Målet är att i kommande avtalsarbete höja ersättningen som betalas ut till länets kommuner för den delen av utbildningen som är verksamhetsförlagd och därmed genomförs i en kommun. VFU-ersättningen för 2018 är totalt 1 757 000 kronor för länets kommuner.

Samarbetet med Länsstyrelsen i Jönköpings län gör att vi kan genomföra flera kurser och utbildningar inom både barn- och ungaområdet och inom CHANGE-projektet till en subventionerad kostnad.

I analysdelen i den externa utvärderingen framkommer att det genom samordning går att få ut mer av statliga utvecklingsmedel än vad den enskilda kommunen själv har möjlighet till. I nedanstående tabell synliggörs hur stor andel av Kommunal utvecklings verksamhet, uppdelat på respektive partnerskap, som under 2018 finansierats via länets kommuner, externa projektfinansiärer samt via andra aktörer.

	Finansiering via länets kommuner *	Finansiering via externa projekt-finansiärer **	Finansiering via annan aktör exempelvis SKL ***	Total finansiering	Andel finansiering via länets kommuner
FoUrum social välfärd och hälso- och sjukvård	14 677 289	2 062 510	15 758 431	32 498 230	45%
FoUrum fritid	946 762	125 000	0	1 071 762	88%
FoUrum utbildning	2 295 642	0	0	2 295 642	100%
Miljösamverkan Jönköpings län	738 000	0	200 000	938 000	79%
Summa totalt	18 657 693	2 187 510	15 958 431	36 803 634	51%

Utöver medlemsavgifter och grundavgift för FoUrum social välfärd ingår även de poster som kommunerna finansierar genom särskilda avtal.

* Grundfinansiering FoUrum social välfärd fördelat till projekt, VO-college, Personliga ombud, särskilda avtal.

** Statens kulturråd, FORSS, Kammarkollegiet, Hälsö högskolan, MUCF

*** Personliga ombud, PRIO-medel till barn och unga samt psykiatri

Regeringen har under flera år bedömt att det finns ett stort behov av att utveckla området psykiatri och psykisk hälsa, och har därför tecknat årliga överenskommelser med Sveriges Kommuner och Landsting SKL. Syftet med överenskommelsen som avser 2018 är att fortsätta skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Målsättningen är att befolkningen ska erbjudas behovsanpassade och effektiva insatser av god kvalitet, såväl vad gäller förebyggande och främjande insatser, som medicinsk behandling och sociala insatser. Kommuner och regioner har möjlighet att rekquirera stimulansmedel (så kallade PRIO-medel) av SKL med krav om att bland annat redovisa hur de erhållna medlen har använts. Länets socialchefer har beslutat att de statliga PRIO-medlen rekquireras och hanteras av Kommunal utveckling.

3 Vi har ett starkt och jämbördigt partnerskap med aktiva ägare

Kommunal utveckling är kommunernas gemensamma utvecklingspartnerskap där länets tretton kommuner aktivt styr och driver utvecklingsarbetet genom aktiva chefsnätverk och till verksamheten utlånad personal. Varje prioriterat område har ett chefsnätverk med ambitionen om en representant från varje kommun. Målet är att gå samman i gemensamma frågor och på så sätt stärka varandra och få inspel och stöd till sin lokala arena.

Med anledning av att verksamheten bygger på aktiva ägare är närvaron i chefsnätverk, styrgrupper eller liknande viktig att följa upp. Från och med 2017 registreras närvaron vid de träffar som genomförs med olika chefsnätverk, styrgrupper eller liknande inom Kommunal utvecklings verksamhet. Målvärdet för den genomsnittliga närvaron är satt till 80 %. Från och med hösten 2018 följer vi även upp fördelningen mellan kön i våra nätverk med syfte att synliggöra könsfördelningen och bidra till en jämställd utveckling i länet. Genom att synliggöra könsfördelningen skapas underlag till samtal avseende hur könsfördelningen påverkar utvecklingen av verksamheten.

En stor del av arbetet inom Kommunal utveckling bedrivs i nära samverkan med Region Jönköpings län, Jönköping University, Länsstyrelsen och andra samhällsaktörer på lokal, regional och nationell nivå. Det är av den anledningen viktigt att kommunerna upplever att samverkan med Region Jönköpings län och med andra aktörer fungerar väl. Från och med 2018 registreras även närvaron vid olika träffar som genomförs i samverkan med Region Jönköpings län för att få en bild av hur nätverken prioriteras från kommunernas och regionens sida.

3.1 Exempel på aktiviteter som stimulerar samverkan

PKS beslutade den 14 juni 2018 att en enklare utredning, inom ramen för FoUrum utbildnings uppdrag, ska genomföras avseende länsövergripande gymnasiesamverkan i Jönköpings län. Utredningen genomfördes under hösten 2018 och kommer att redovisas för bland annat länets skolchefer i början av 2019.

Det är av stor betydelse att deltagarna på chefsträffar upplever att träffarna är meningsfulla och håller hög kvalitet. Inom till exempel FoUrum utbildning pågår ett arbete med att förändra både innehåll och struktur i träffarna i syfte att öka närvaron.

FoUrum fritid har under året besökt länets kommuner i syfte att möta verksamheterna och inventera länets idrottsanläggningar.

Chefsnätverket eHälsa har som ett resultat av den årliga utvärderingen beslutat att aktivt bjuda in externa aktörer till nätverksträffarna. Syftet är att öka kompetensen inom olika områden.

Barn- och ungaområdet deltar i Stiftelsen Allmänna Barnhusets projekt för att utveckla stöd och behandling för barn som utsatts för våld, misshandel och sexuella övergrepp samt för barn som bevittnat våld.

Lokal för den länsgemensamma tillnyktringsenheten TNE blir klar under vintern 2018/2019 och verksamheten beräknas starta hösten 2019. Verksamheten syftar till förbättrade stöd- och behandlingsinsatser vid omhändertagande av berusade personer och genomförs i samverkan kommuner och region.

Styrgruppen för Miljösamverkan Jönköpings län har utökat sin representation och består från och med 2018 av samtliga miljöchefer i länet. Tidigare var det enbart tre av länets miljöchefer som var representerade i styrgruppen.

Alla personliga ombud har varit på plats och informerat om verksamheten på enheter, i verksamheter, hos föreningar och myndigheter runt om i länet.

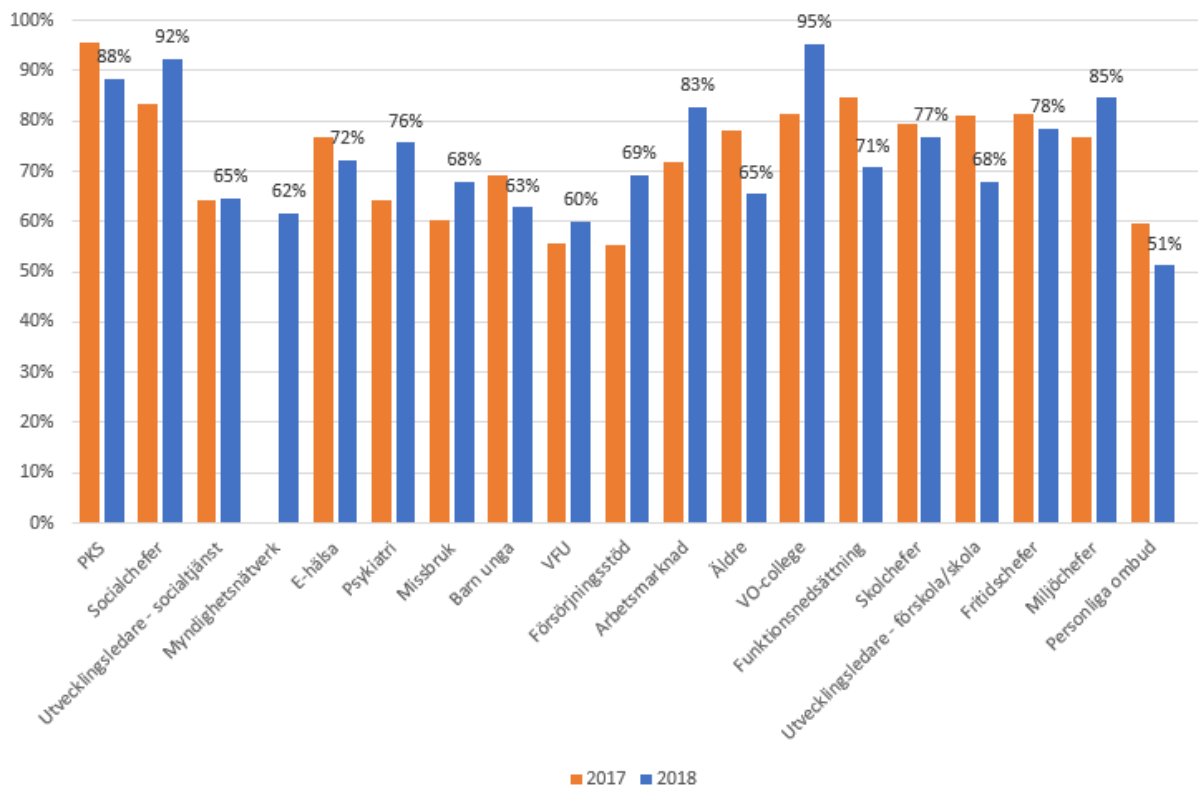
3.2 Samtliga kommuner har aktiva representanter i chefsnätverk eller liknande

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Närvaron vid samtliga chefsträffar på Kommunal utveckling.	80	72	Totalt har närvaron registrerats på 19 olika nätverk/styrgrupper under 2018. Närvaron varierar mellan 51-95 % i genomsnitt under året. För varje enskild kommun varierar närvaron vid de olika nätverken från 62-95 % i genomsnitt. Fem av nätverken når under 2018 målvärdet på 80 % i medelvärde. Resultatet för närvaron skiljer sig inte i någon större utsträckning jämfört med 2017 (resultat 2017: 74 %).
 Närvaro vid PKS sammanträden.	80	88	Närvaron vid PKS sammanträden har minskat något under 2018 i jämförelse med föregående år (resultat 2017: 92 %) men resultatet ligger fortfarande över målvärdet. Genomsnittlig könsfördelning på de närvarande kommunrepresentanterna är 61 % män och 39 % kvinnor.

Aktiviteter	Analys
 Nätverksträffar inom Kommunal utvecklings verksamhet.	Under 2018 genomfördes totalt 92 träffar med chefsnätverk, styrgrupper eller liknande inom Kommunal utveckling. I snitt hade respektive chefsnätverk knappt fem träffar vardera under året.
 PKS sammanträden.	Under 2018 har PKS haft totalt 6 sammanträden.

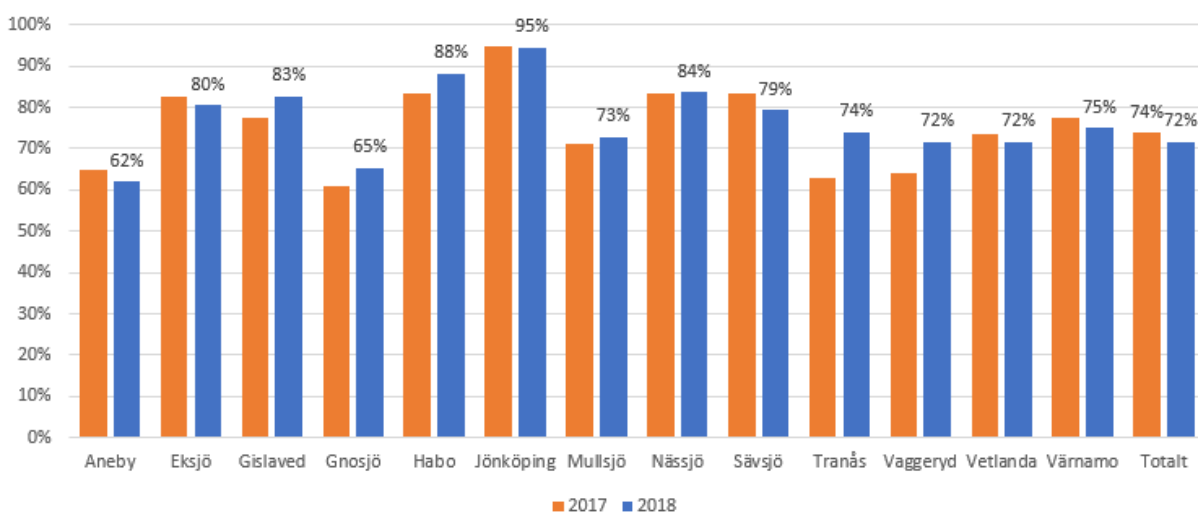
Under 2018 har 5 av 19 nätverk uppnått målvärdet om en genomsnittlig närvaro på 80 %, se diagram på nästa sida. Den totala genomsnittliga närvaron vid samtliga nätverk var för 2018 72 %. Resultatet för 2017 var 74 %. Bland annat föregår PKS och två av förvaltningschefsggrupperna med gott exempel och har ett högre resultat än målvärdet. Åtta av nätverken har en högre närvaro under 2018 jämfört med 2017, medan nio av nätverken har minskat sin närvaro under 2018. Myndighetsnätverket är ett nystartat nätverk under 2018.

Genomsnittsnärvaro per nätverk

Jönköpings kommun har en genomsnittlig mycket hög närvaro under 2017 och 2018. Sex av länets kommuner har ökat sin närvaro under 2018 jämfört med föregående år, medan fem av kommunerna har en lägre närvaro, vilket syns i diagrammet nedan. En låg närvaro vid träffarna påverkar förutsättningarna för en god samverkan mellan kommunerna.

Genomsnittsnärvaro per kommun

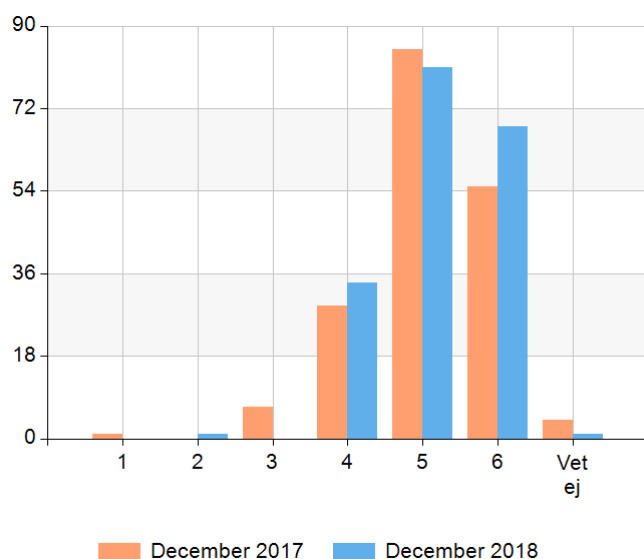

3.3 Kommunal utveckling stimulerar samverkan mellan länets kommuner

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till samverkan mellan kommunerna.	100	81	Resultatet har ökat något jämfört med föregående år (78%). Resultatet är i princip genomgående högt i samtliga nätverk, andelen mycket nöjda varierar mellan 67-100 %, förutom i utvecklingsledarnätverket för socialtjänsten där andelen mycket nöjda är enbart 38 %.

Aktiviteter	Analys
 Skapa sammanhang för samverkan mellan kommunerna - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.	Totalt har 182 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till samverkan mellan kommunerna:

3.4 Kommunal utveckling underlättar samverkan med Region Jönköpings län

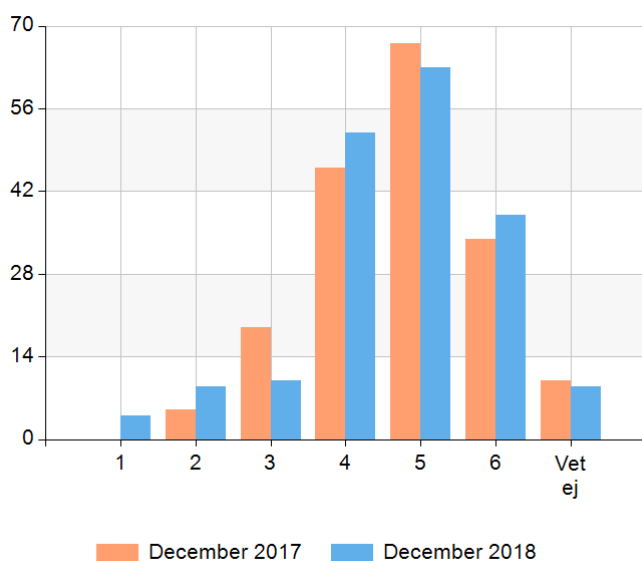
Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till samverkan med Region Jönköpings län.	100	57	Resultatet når inte önskat målvärde men har ökat något jämfört med föregående år (55 %). En kommentar från den årliga utvärderingsenkäten är att "vi måste bli bättre på att vara en gemensam

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			motpart mot regionen i frågor som rör samverkan".
◆ Närvaro vid träffar med Reko - Ledningsgruppen för samverkan Region Jönköpings län och länets kommuner.	80	68	Närvaron på Rekos möten under 2018 är 68 % i genomsnitt. Närvaron är jämnt fördelad på representanterna från länets kommuner (66 %) respektive regionen (70 %).
◆ Närvaro vid träffar med strategigrupp barn och unga.	80	76	Närvaron under 2018 är relativt jämnt fördelad på representanterna från länets kommuner (66 %) respektive regionen (77 %).
● Närvaro vid träffar med strategigrupp äldre.	80	81	Närvaron under 2018 är relativt jämnt fördelad på representanterna från länets kommuner (77 %) respektive regionen (84 %).
◆ Närvaro vid strategigrupp psykiatri/missbruk av representanter från kommun, primärvård samt psykiatri/beroendevård.	80	67	Representanterna från länets kommuner har i genomsnitt en betydligt lägre närvaro (42 %) jämfört med regionens representanter (76 %).

Närvaron vid de olika träffar som genomförs i samverkan med Region Jönköpings län varierar i genomsnitt mellan 67-81 %. Närvaron är relativt jämnt fördelad på representanterna från länets kommuner respektive Region Jönköpings län, men regionens representanter har genomgående en något högre närvaro än representanterna från länets kommuner.

Aktiviteter	Analys
▶ Skapa sammanhang där Region Jönköpings län blir en naturlig samverkanspart - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.	Totalt har 182 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.
▶ Samverkan med Region Jönköpings län genom träffar med Reko.	Reko har haft 6 möten under 2018.
▶ Samverkan med Region Jönköpings län genom träffar med strategigrupp barn och unga.	Strategigrupp barn och unga har haft 5 möten.
▶ Samverkan med Region Jönköpings län genom träffar med strategigrupp äldre.	Strategigrupp äldre har haft 11 möten.
▶ Samverkan med Region Jönköpings län genom träffar med strategigrupp psykiatri/missbruk.	Strategigrupp psykiatri/missbruk har haft 6 möten.

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till samverkan med Region Jönköpings län:

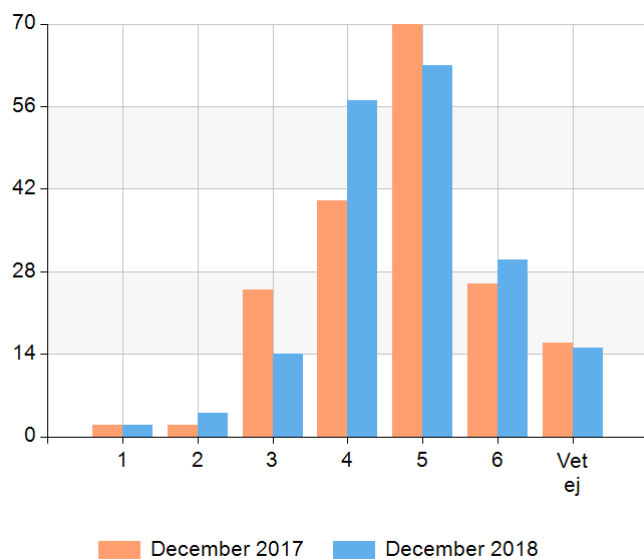

3.5 Kommunal utveckling underlättar samverkan med annan aktör

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
■ Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till samverkan med annan aktör.	100	55	Resultatet når inte önskat målvärde men har ökat något jämfört med föregående år (53 %). Kommunal utveckling samverkar med olika aktörer som till exempel Länsstyrelsen, Socialstyrelsen och SKL.

Aktiviteter	Analys
▶ Vid behov skapa sammanhang för samverkan med andra aktörer - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.	Totalt har 182 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till samverkan med annan aktör:

3.6 Analys

Närvaron vid olika chefsträffar når inte riktigt önskat målvärde under 2018. Bidragande orsaker är att en del kommuner har haft en instabil personalsituation, hög arbetsbelastning och vakanta chefstjänster. En annan anledning kan vara att kommunens kärnverksamhet prioriteras framför utvecklingsarbete, när det finns utmaningar på hemmaplan.

I analysdelen i den externa utvärderingen delges att Kommunal utveckling är en garant för ett jämbördigt partnerskap, att samverkan skapar en anda av generositet och tillit till varandra i länet. Kommunal utveckling bidrar till att kommunerna samordnas och blir starkare i förhållande till Region Jönköpings län. I resultatet från den externa utvärderingsenkäten finns bland annat följande kommentarer "det finns en styrka och aktivitet, men jämbördigheten är det sämre med", "det är alltid svårt att prioritera samverkan kontra egna kommunen, men jag uppfattar att vi är aktiva även om det kan bli ännu bättre" och "regionen har en storebrorsroll".

I den externa utvärderingen framkommer att det finns andra områden än samverkan med andra aktörer lokalt och att utveckla samverkan med andra FoU-center och lärosäten nationellt, som har större betydelse för kommunerna. Länets skol- och miljöchefer anser däremot, till skillnad från övriga nätverk, att Kommunal utvecklings samverkan med andra aktörer lokalt har en relativt stor betydelse för kommunerna. Det är ett exempel på att verksamhetens olika områden har olika behov och visar vikten av att Kommunal utveckling anpassar aktiviteter efter de behov som finns för respektive område.

I november 2018 beslutade Reko att godkänna en reviderad version av ledningssystemet för samverkan. Revideringarna handlar bland annat om att strategigruppernas roll och mandat förtydligas, att länsdelsgrupperna avvecklas och att arbetsgrupper istället bildas vid behov för specifika uppdrag. Förhoppningsvis kan genomförda revideringar i ledningssystemet bidra till att underlätta samverkan med Region Jönköpings län.

Kommunikationen på ledningsnivå, såväl internt i kommunerna som inom ledningssystemet för samverkan, kan förbättras. Det finns även en förbättringspotential när det gäller spridning av information från representanter i Reko, strategigrupper och chefsnätverk till kollegor på samma ledningsnivå mellan kommunerna, till exempel mellan socialchefer i länet. Kommunal utveckling har en viktig funktion att

ge stöd i detta arbete.

Kommunal utveckling är en viktig part för att underlätta samverkan, det visar till exempel kommentarer från den årliga utvärderingen: "Det är viktigt att ha samverkan över kommungränserna", "Chefsnätverket är ett mycket viktigt forum för oss verksamhetschefer" och "Vi måste i kommunsamverkan få regionen att samarbeta på lika villkor". Den årliga utvärderingen visar även att det finns behov av nya områden som vi gemensamt kan samverka kring och driva framåt. Vikten av ett jämbördigt deltagande i nätverken påtalas också i kommentarerna samt att "Utvecklingsledarnätverkets koppling till chefsnätverk borde stärkas".

4 I vår verksamhet är medborgarnas erfarenhet en viktig kunskapskälla

I Kommunal utvecklings verksamhet är medborgarens erfarenheter en viktig kunskapskälla. För verksamheten har det alltid varit och är av stor betydelse att anlita personer med egen erfarenhet. Under 2018 arbetade flera personer med egen erfarenhet inom psykiatri- och missbruksområdet. Det är av stor betydelse att de som verksamheten är till för har inflytande och känner delaktighet. Kommunal utveckling har en strategi för inflytande och delaktighet för personer med egen erfarenhet. Det gemensamma strategidokumentet avser att förstärka inflytande och delaktighet för personer, oavsett kön och bakgrund, med erfarenhet av att använda de välfärdstjänster som ryms inom Kommunal utvecklings uppdragsområden.

4.1 Internt arbete på Kommunal utveckling kring inflytande och delaktighet

Samtal om inflytande och delaktighet som ska leda till att integrera brukares erfarenheter i specifika projekt har arrangerats vid tre tillfällen på Kommunal utveckling. Två till tre medarbetare har deltagit vid varje samtal.

Kommunal utvecklings inflytandestrateg har träffat alla verksamhetens team under hösten 2018. Syftet med träffarna var att följa upp framgångsfaktorer som maktrelationer, förankring, resurser, delaktighet och långsiktighet samt måluppfyllnad på projekt- och aktivitetsnivå. Underlaget har sammanställts till en gemensam uppföljning på verksamhetsnivå, som i början på 2019 kommer redovisas för all personal på en arbetsplatsträff samt för Kommunal utvecklings ledningsgrupp.

Under våren har utbildningen ”Att leda förändring genom medskapande” genomförts. Utbildningen syftar till att engagera medarbetare att samarbeta, driva förändring och att arbeta över interna och externa gränser för att skapa nya lösningar. Totalt deltog 26 personer på utbildningen, varav 15 arbetar på Kommunal utveckling. 6 deltagare kom från länets kommuner, övriga deltagare från andra delar av landet.

4.2 Exempel på arbeten inom Kommunal utveckling som syftar till att stärka medborgarnas inflytande och delaktighet

Utveckling pågår avseende inflytanderådets funktion och arbetssätt. Målet är att under 2019 nå en högre nivå av inflytande kallad ”medverkan/samverkan” enligt teorier om inflytande (Arnstein), vilket innebär att projekt utformas och genomförs av länsnätverket, FoU-ledare och inflytanderådet.

Inflytanderådet har under 2018 haft fem möten och deltagit med representant vid fem möten med länsnätverk psykiatri. En intern utbildningsdag har anordnats där åtta medlemmar i inflytanderådet deltog. Temat för utbildningsdagen var ”Inflytande och delaktighet – Hur är jag länken mellan inflytanderådet och min förening?”

Arbete pågår för att utveckla och sprida användandet av brukarstyrda brukarrevisioner inom uppdragsområdet för strategigrupp psykiatri och missbruk. Målet var att under 2018 genomföra fem revisioner, varav tre inom specialistpsykiatri eller kommunernas socialpsykiatri. Två revisioner har genomförts; Ungdomsbehandlingen i Jönköpings kommun samt Missbruksenhetens öppenvård (MoA) i Sävsjö kommun. Två beställningar har inkommit under senare delen av 2018, en från avdelning E, Länssjukhuset Ryhov samt från försörjningsstöd i samtliga länets kommuner.

Länets peers, personer med egen erfarenhet som resurs, anlitas nu löpande av verksamheter och för utbildningar. Efterfrågan av erfarenhetskunskap är stor både i länet och i landet. Tillsammans med sektion Folkhälsa på Region Jönköpings län har den länsövergripande konferensen om medborgarmedverkan anordnats. Målgrupp för konferensen var politiker och chefer i kommuner och region, Länsstyrelsen, intresseföreningar samt övriga intresserade. 65 personer deltog på konferensen.

Delaktighetsmodellen används inom funktionshinderområdet i 12 av länets 13 kommuner. Delaktighetsmodellen handlar om att stödja brukare/elever att öka sin förmåga att uttrycka och formulera sina behov och önskemål tillsammans med dem de delar vardagen med. Under året har en ny vägledarutbildning genomförts. En förutsättning för att en kommun ska kunna genomföra en så kallad delaktighetsslinga är att de har utbildade vägledare.

Chefsnätverket inom eHälsa kommer från och med 2019 att lyfta medborgardialogen med fokus på kommunikation och information kopplat till utvecklingen av välfärdsteknik. Behovet framkom i samband med redovisning och samtal om resultatet från den årliga utvärderingen.

4.3 Kommunal utveckling integrerar medborgarens erfarenhet i verksamheten

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
<p>■ Aktiviteter som på någon nivå skapar förutsättning för medborgares delaktighet och inflytande.</p>	-	-	<p>Under 2018 har inga aktivitets- eller projektplaner upprättats som uppfyller alla delar enligt målet som beskrivs i strategidokumentet för inflytande och delaktighet för personer med egen erfarenhet. Ett flertal aktiviteter har genomförts som skapar förutsättning för medborgares delaktighet och inflytande, men med anledning av att de inte dokumenterats enligt plan uppfyller de inte målet för detta mätetal. Mätetalet utgår från och med 2019 med anledning av svårigheten att genomföra en korrekt mätning.</p>

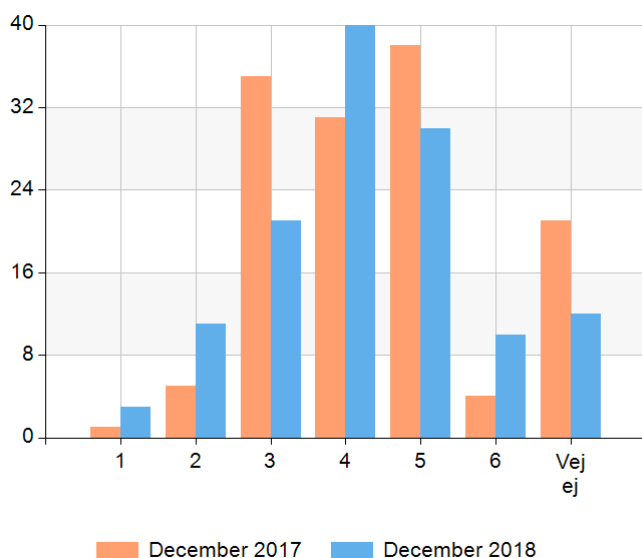
Aktiviteter	Analys
<p>■ Aktivt ställningstagande vid varje ny aktivitet avseende integrering av medborgarens erfarenhet.</p>	<p>Aktiviteter har genomförts under 2018 som integrerar medborgarnas erfarenhet, men medarbetare på Kommunal utveckling upplever att det finns en svårighet att ta fram underlag med syfte att synliggöra hur stor andel av alla nystartade aktiviteter inom Kommunal utvecklings verksamhet som tar tillvara på medborgarnas erfarenheter. Strategin för inflytande och delaktighet för personer med egen erfarenhet kommer att revideras under 2019.</p>

4.4 Kommunal utveckling bidrar till att synliggöra medborgarnas erfarenheter

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
<p>■ Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till att synliggöra medborgarnas erfarenheter.</p>	100	35	Resultatet är fortsatt lågt i jämförelse med föregående år (34 %). Arbetet med att synliggöra medborgarnas erfarenheter har kommit olika långt inom Kommunal utveckling och är ett arbete som kan utvecklas ytterligare.

Aktiviteter	Analys
<p>▶ Aktiviteter för att synliggöra medborgarnas erfarenheter - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.</p>	Totalt har 125 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till att synliggöra medborgarnas erfarenhet:

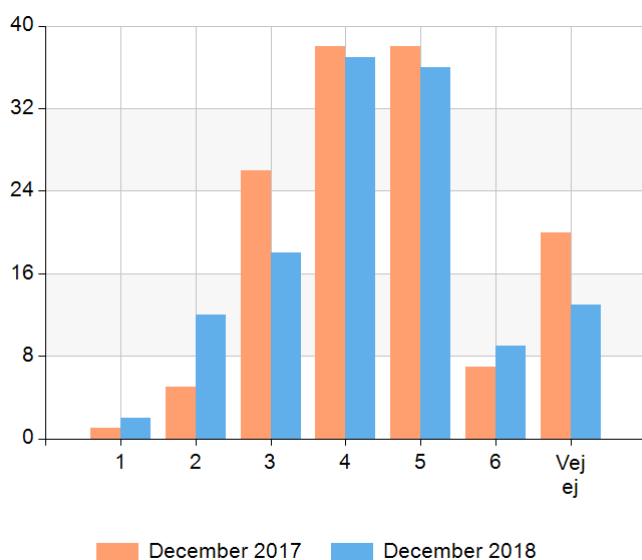

4.5 Kommunal utveckling stödjer arbetet med att utveckla kommunens verksamheter med hänsyn till medborgarnas erfarenheter

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
<p>■ Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings stöd i arbetet med att utveckla kommunens verksamheter med hänsyn till medborgarnas erfarenheter.</p>	100	40	Resultatet är fortsatt lågt, men har ökat något i jämförelse med föregående år (33 %). Kommunal utveckling kan utveckla sitt arbete för att bättre stödja kommunerna i detta.

Aktiviteter	Analys
<p>▶ Stödande aktiviteter för utveckling av kommunernas verksamheter - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.</p>	<p>Totalt har 125 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.</p>

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings stöd i arbetet med att utveckla kommunernas verksamheter med hänsyn till medborgarnas erfarenheter:

4.6 Analys

I den externa utvärderingen framkommer att kommunerna i hög grad anser att det finns andra områden än att integrera medborgar-/brukarerfarenhet i utveckling och forskning, som har större betydelse för kommunerna. En kommentar från den externa utvärderingsenkäten visar samtidigt att "medborgarperspektivet behöver utvecklas".

I den årliga utvärderingen har frågor avseende medborgarens erfarenheter generellt fler vet ej-svar än övriga frågor, vilket kan antyda att området är komplext och svårt att greppa. Olika områden inom Kommunal utveckling har kommit olika långt i arbetet med att integrera medborgarens erfarenheter. Inom till exempel barn- och ungaområdet behöver olika etiska ställningstaganden göras inför ett delaktighetsarbete, medan det inom psykiatriområdet alltid finns möjlighet för representanter från inflytanderådet att delta på länsnätverkets möten.

Arbetet med att integrera medborgarens erfarenhet kan utvecklas ytterligare och Kommunal utvecklings strategi för inflytande och delaktighet för personer med egen erfarenhet är ett viktigt verktyg i detta förbättringsarbete.

5 Vår verksamhet kommer till reell nytta för användarna

Kommunal utvecklings verksamhet ska stödja utvecklingen av det lokala arbetet som sker i länets kommuner samt bidra till att avlasta kommunerna i deras arbete. Inom Kommunal utveckling finns styrgrupper för respektive område som definierar prioriterade områden för arbetet och i dessa forum ska verksamheten löpande presenteras och nya inriktningsbeslut fattas. Varje prioriterat område har ett chefsnätverk med representanter från alla länets kommuner. Genom att dra nytta av varandras kompetenser kan den egna nyttan maximeras och resurser sparas.

5.1 Exempel på aktiviteter som kommer till reell nytta för användarna

Miljösamverkan i länet har under året arbetat med handläggargrupper avseende värmepumpar, egenkontroll, inom tillsynsplanering, tillsyn av dagvattenhantering samt tillsyn av förorenade och icke förorenade massor.

Mot målen i missbruksvården är ett pågående utvecklingsprojekt som är förankrat hos berörda forskare i Sverige. Projektet utgår ifrån Addiction Severity Index ASI. ASI är en av de metoder som Socialstyrelsen rekommenderar i sina nationella riktlinjer för svensk missbruks- och beroendevård. Projektet kan i framtiden komma att utgöra material som kan beforskas.

En utredning av den palliativa vårdens utveckling har genomförts av Region Jönköpings län och kommunerna tillsammans, en utredning som färdigställdes under våren. Rapporten synliggör bland annat att vi inte har en jämlik kvalitativ vård i Jönköpings län och att den behöver utvecklas.

Under året har en utvärdering genomförts av Familjehemsresursens verksamhet. Ett citat från utvärderingen visar att både barnen som behöver placeras och medarbetare i socialtjänsten vinner på att vi samarbetar i länet. ”Det är bättre nu, nu när vi som kommuner inte håller på våra familjehem. För så var det tidigare, man liksom vaktade sina familjehem. Nu kan de användas av alla kommuner och det har ju blivit mycket bättre eftersom de används mer nu. Familjehemmen är ju barnens, inte kommunernas”.

Arbete har pågått under hela året för att etablera ett läns gemensamt regionalt vård- och omsorgscollege. Verksamheten ska samordnas i länet senast 2018-12-31.

För att nå en högre nivå av tillgänglig välfärdsteknik inom kommunerna sker olika aktiviteter inom eHälsaområdet. Samtal avseende teknisk utrustning för digital vårdplanering och avseende gemensamma utvecklingsfrågor för det nya verksamhetssystemet Pulsen Combine är två exempel på aktiviteter som genomförts under 2018.

Inom området försörjningsstöd har länsarbetet fokuserat på digitalisering genom utveckling av MIX-modul i nytt verksamhetssystem. MIX är ett strukturerat arbetssätt för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Samarbetet kring fjärrundervisning för modersmål och studiehandledning på modersmål växer och fler språk och fler lärare och elever involveras. Länet framgångsrikt lyfts nationellt genom täta studiebesök. FoU utbildning medverkar även i planeringen av ett FoU-program inom fjärrundervisning via Ifous, ett fristående forskningsinstitut.

Under senhösten beslutades att samtliga kommuner i länet kommer att samarbeta i ett kvalitetsarbete inom öppen fritidsverksamhet. Målet är att forma en gemensam modell, liknande Öppna jämförelser som används inom socialtjänsten. Arbetet med att ta fram gemensamma nyckeltal inom öppen fritid kommer att ske under 2019.

Under 2018 har samtal förts internt på Kommunal utveckling för att stärka det tvärssektoriella

samarbetet när det gäller barn och unga och de olika välfärdssektorerna skola, socialtjänst och fritid. Samtal pågår ständigt sektorerna emellan och samarbetet intensifieras vid behov.

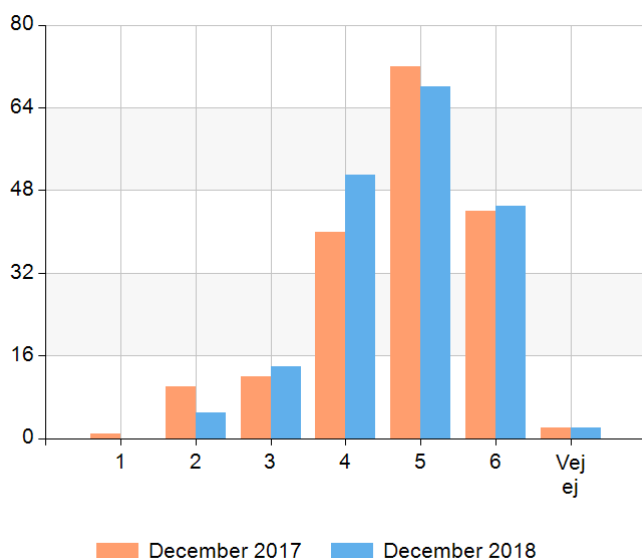
Inom den personliga ombudsverksamheten är den personliga kontakten med klienterna av stor betydelse. En klient uttryckte sju dagar efter första kontakten med personligt ombud ”Utan dig och din kollega hade jag inte överlevt”.

5.2 Kommunal utveckling fungerar som ett stöd för utveckling av den egna verksamheten

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
<p>◆ Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings stöd för utveckling av den egna verksamheten.</p>	100	61	Resultatet har minskat något i jämförelse med föregående år (64 %). I den årliga utvärderingsenkäten framkommer en övervägande positiv bild av det arbete som sker inom de olika chefsnätverken och en kommentar från utvärderingen är att "nätverket är ett bra stöd och inspirationskälla i mitt jobb med utveckling av min verksamhet".

Aktiviteter	Analys
<p>▶ Aktiviteter för att stödja länets kommuner i arbetet med att utveckla den egna verksamheten - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.</p>	Totalt har 182 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings stöd för utveckling av den egna verksamheten:

5.3 Medarbetare på Kommunal utveckling upplever en god arbetsmiljö

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel nöjda medarbetare utifrån medarbetarenkät.	100	90	Resultatet från medarbetarenkäten 2018 visar att 90 % av de som besvarat enkäten är mycket nöjda eller ganska nöjda med sin arbetstillfredsställelse och arbetsmiljön i sin helhet. Knappt 7 % har angett att de varken är nöjda eller missnöjda och 3 % är mycket missnöjda. Resultatet för 2018 är något lägre än för 2016 (92 %).

Aktiviteter	Analys
 Arbetsmiljön diskuteras kontinuerligt på verksamhetens arbetsplatsträffar. En medarbetarundersökning genomförs vartannat år.	Medarbetarenkäten skickades till 44 medarbetare och har besvarats av totalt 30 medarbetare inom Kommunal utveckling.

5.4 Analys

I analysdelen i den externa utvärderingen delges att det finns ett starkt stöd för samverkan och samarbete mellan kommunerna och att Kommunal utveckling har en stor och ökande roll att spela. Det framkommer också att länets kommuner anser att Kommunal utvecklings verksamhet och aktiviteter har störst betydelse inom följande områden:

- Samordna kompetensutveckling
- Samordning för att avlasta länets kommuner i deras arbete
- Verksamhetsmässig samverkan mellan länets kommuner
- Stärka och öka den professionella kompetensen
- Samordning av utvecklingsaktiviteter mellan kommunerna

Svaren skiljer något mellan de olika nätverken och förvaltningschefsgrupperna, vilket är rimligt med tanke på att de olika områdena har olika uppdrag. Länets skolchefer och miljöchefer anser, till skillnad från övriga förvaltningschefer, att samverkan med andra aktörer lokalt är av stor betydelse. Skolcheferna anser däremot inte att samordna kompetensutveckling har lika stor betydelse som övriga förvaltningschefer.

I stort anser länets kommuner att Kommunal utveckling lyckas väl i sitt uppdrag inom dessa områden. Det finns förbättringsområden, vilket synliggörs genom följande kommentar: ”Vissa områden lyckas mycket bra inom flera delar, men andra märks mindre”. En annan kommentar som delges är att ”Kommunerna kanske behöver bli bättre på att uttrycka sina behov”.

Resultatet från den externa utvärderingen visar vilka områden som respektive chefsnätverk bör prioritera under kommande år. Det är av stor vikt att samtal förs kontinuerligt i respektive chefsnätverk avseende specifika behov och prioriteringar för det aktuella området och att det utifrån detta finns rimliga förväntningar på det stöd som Kommunal utveckling kan ge.

I den årliga utvärderingsenkäten gavs möjlighet att lämna övriga kommentarer och av dessa har det bland annat framkommit att ”Erfarenhetsutbytet är guld värt”. Den årliga utvärderingen visar även att nätverken skulle kunna ha ”mer fokus på att sprida goda exempel, anordna utbildning och sprida aktuell forskning”.

6 Vi stärker och ökar kompetensen i länet

En del i Kommunal utvecklings uppdrag handlar om att stärka och öka kompetensen i länet. Olika kompetenshöjande aktiviteter genomförs inom respektive område, varav en del genomförs med stöd från Kurs och konferens.

Kurs och konferens har uppdrag att samordna kurser och konferenser för medarbetare i Jönköpings läns kommuner. Samordningen gäller alla de yrkesgrupper som finns inom kommunernas verksamheter. Kurserna som erbjuds ska vara behovsstyrda av varje kommun och nätverksgrupp. Syftet är att samordna kurser och konferenser för länets kommuner för att på ett kostnadseffektivt sätt kompetensutveckla länets anställda.

6.1 Exempel på aktiviteter som stärker och ökar kompetensen i länet

Under åren 2016-2019 pågår kompetensutvecklingsprojektet CHANGE, som finansieras av Europeiska socialfonden genom Svenska ESF-rådet. Genom att öka kunskapen, utveckla färdigheter och förändra förhållningssätt hos medarbetare som på olika sätt möter nyanlända och utrikesfödda, syftar projektet till att stärka kommunernas integrationsarbete och bidrag till målet om inkludering och mångfald. Under 2018 har flera utbildningar arrangerats, bland annat inom erkännandeteori, språkutvecklande praktik, kulturinsatser för nyanlända, hedersrelaterat våld och förtryck samt interkulturell kommunikation.

Letterbox club är en intervention för att stimulera barns inläring med böcker och matematikspel som skickas per post till barnens hemadress. Under 2018 har projektet utvecklats och en ny omgång startats där även kommuner utanför länet bjudits in att delta. Drygt 400 barn från 32 kommuner ingår i studien genom att få paket varje månad. Tidigare har mindre studier gjorts.

Inom försörjningsstöd driver kommunerna gemensamt utbildningar i MIX metodstöd och Kommunal utveckling erbjuder länets kommuner två metodstödjare på vardera 50 %. MIX är ett strukturerat arbetssätt för handläggning av ekonomiskt bistånd, ett verktyg för att identifiera klientens behov och underlag för beslut om mål, resurser och insatser. Under våren har dessutom högskolekursen i handläggning av ekonomiskt bistånd kopplat till våld i nära relationer fortsatt. 16 handläggare i länet går denna uppdragsutbildning som är först ut i landet via Linnéuniversitetet och FoUrum social välfärd.

I april hölls en välbesökt och lyckad inspirationsdag om funktionsrätt; en dag för att lyfta allt bra som sker inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Många brukare fanns på plats och höll i programmet med framträdanden, rörelse, sång och musik. En mäsas pågick parallellt där verksamheter hade möjlighet att visa sin verksamhet. Sverige Radio sände direkt både före och under dagen.

Återhämtningsinriktat arbetssätt, dialogutbildning och peer-utbildning är exempel på utbildningar som under året genomförts inom psykiatriområdet.

En introduktionsdag om webbutbildningen Psyk-e Senior har genomförts med cirka 100 deltagare. Syftet var att introducera utbildningen för medarbetare inom vård och omsorg som möter äldre personer med psykisk ohälsa.

Ett urval av förskolepersonal från tre av länets kommuner har deltagit i en utbildning om att främja psykisk hälsa och tillit i förskolan. Utbildningen som vilar på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande har slutförts under våren 2018. Under hösten 2018 startade ytterligare en utbildning i en av länets kommuner.

Miljösamverkan har under året genomfört tillsynskampanjer inom verkstadsindustri,

ytbehandlingsanläggningar och solarier.

Under året har utbildningar anordnats inom förbränningsanläggningar, masshantering, dagvatten, rivningsavfall, inomhusluft och ventilation.

I augusti startade en ettårig lärlingsutbildning för badmästare. Utbildningen erbjöds alla kommuner i länet och har utvecklats i samarbete med vuxenutbildningen i Jönköpings kommun. Bristen på badmästare vid kommunernas badanläggningar är stor och med yrkesutbildningen hoppas vi kunna möta efterfrågan på sikt.

En utbildningsdag har arrangerats för länets simhalls- och badhuspersonal. Totalt samlades ett 70-tal medarbetare från åtta av länets kommuner. Utbildningen innehöll teman som utmaningar inom badverksamhet, hälsofrämjande aktiviteter i kommunal anläggning och effekter av regional samverkan.

Fyra personliga ombud har gått ombudsutbildningen under året och alla ombud har gått den nya webbaserade utbildningen i Kunskapsguiden.

6.2 Årligen öka antalet kurser, efter önskemål från verksamheterna samt styrgruppen

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Antal genomförda kurser genom Kurs och konferens.	157	159	Resultatet för 2018 innebär en ökning av antal kurser med 1 % jämfört med föregående år. 26 av de 159 genomförda kurserna genomfördes inom ramen för CHANGE-projektet.
 Antal deltagare på aktiviteter som arrangeras via Kurs och konferens.	6 197	6 301	Under 2018 deltog 6 301 deltagare på kurser som arrangerades av Kurs och konferens. Resultatet innebär en ökning med knappt 2 % jämfört med föregående år. Noterbart är att hela 98 % av deltagarna kom från länets kommuner samt att 2 954 deltagare, ca 46 %, kom via CHANGE-projektet.

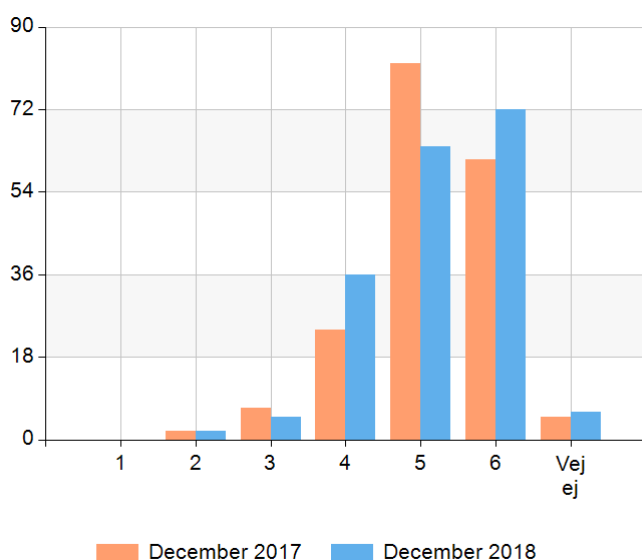
Aktiviteter	Analys
 Aktivt marknadsföra Kurs och konferens.	2016 övergick tjänsten som kurssamordnare i en heltidsanställning, vilket skapade förutsättningar för en ökad marknadsföring av verksamheten.
 Genomföra kurser och andra arrangemang.	Den externa utvärderingen visar att det har stor betydelse att Kommunal utveckling samordnar kompetensutveckling samt stärker och ökar den professionella kompetensen i länet. Det finns ett stort behov i länet att kunna erbjuda personalen kostnadseffektiv kompetensutveckling.

6.3 Kommunal utveckling bidrar till ökad kompetens i länet

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
<p>◆ Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till ökad kompetens i länet.</p>	100	76	<p>Resultatet för 2018 är fortsatt högt även om det minskat något i jämförelse med föregående år (79 %). Majoriteten av deltagarna är mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till ökad kompetens i länet. En kommentar från den årliga utvärderingen är att ”som chef skulle jag aldrig kunna hålla mig ajour med sådan kunskap utan hjälp från Kommunal utveckling”.</p>

Aktiviteter	Analys
<p>▶ Olika kompetenshöjande aktiviteter - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.</p>	<p>Totalt har 182 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.</p>

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till ökad kompetens i länet:

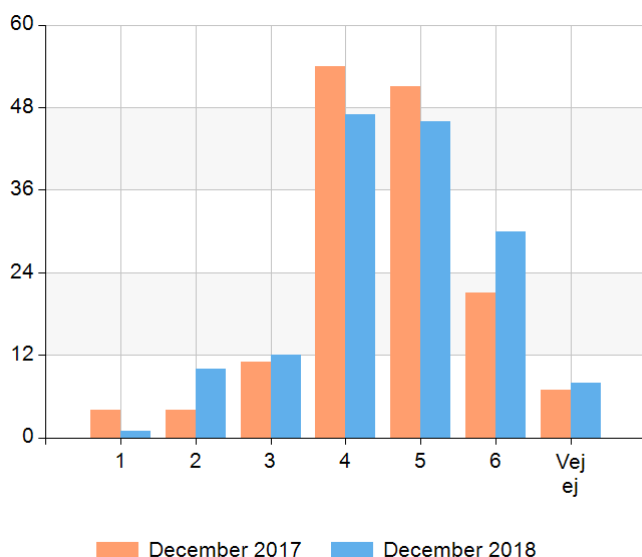

6.4 Kommunal utveckling ger stöd i implementering av aktuella metoder

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
■ Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings stöd i implementering av aktuella metoder.	100	52	Resultatet har ökat något jämfört med föregående år (47 %).

Aktiviteter	Analys
▶ Olika metodstödjande aktiviteter - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.	Totalt har 151 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings stöd i implementering av aktuella metoder:

6.5 Analys

Under 2018 har Kurs och konferens genomfört 159 kurser. Underlag avseende respektive kommuns deltagande finns i bilaga 4.

I den årliga utvärderingen framkom i kommentarerna att ”Kommunal utveckling innebär ett stort stöd i omvärldsbevakning” och att ”Erfarenhetsutbytet mellan kommunerna är guld värt”. I den externa utvärderingen framfördes önskemål om att Kommunal utveckling borde ge mer utbildning och handledning gällande systematiskt kvalitetsarbete och metodstöd för ständiga förbättringar.

I den externa utvärderingen framkommer att verksamheten som handlar om att samordna kompetensutveckling har störst betydelse för länets kommuner. I utvärderingen framförs även önskemål om att Kommunal utveckling ska ta fram tydliga verktyg för lättare implementering av nya kunskaper.

7 Vi använder forskning för att utveckla och förbättra kommunernas verksamheter

FoUrum är den del inom Kommunal utveckling som arbetar med kommunernas forskning och utveckling (FoU). Verksamhet bedrivs inom socialtjänst, skola och fritidsområdet.

En forskningsstrategi som omfattar hela verksamheten har formulerats och färdigställdes under våren 2018. Syftet är att stärka forskningen inom Kommunal utveckling. Strategin ska fungera som ett praktiskt och användbart stöd för integrering av forskning i verksamheten.

Under året har kontakterna mellan FoU-ledare och forskare intensifierats med utgångspunkt i en nationell satsning på tillämpad välfärdsforskning. Regeringen har initierat sju tioåriga forskningsprogram för att vi med ny kunskap ska kunna möta samhällsutmaningar på ett bättre sätt. Forte har ansvar för två av dessa och ett av dem är det nationella programmet för tillämpad välfärdsforskning.

Under året påbörjades och intensifierades även arbetet med att stärka de framgångsfaktorer som specificeras i forskningsstrategin. Arbetet fokuserar främst på framgångsfaktorer som avser kunskapsproduktion; dialog med forskare kring forskningsidéer, formulering av forskningsfrågor samt ansökningar om finansiering.

7.1 Pågående forskningsstudier

Erkännande

Inom ramen för CHANGE-projektet ingår en forskningsdel om erkännande, en empirisk studie med och om kompetensutveckling för bättre integration. Erkännandemodellen utgår från en samhällsvetenskaplig teori som handlar om jämlikhet mellan människor, att behandla människor likvärdigt och ha ett respektfullt arbetssätt, alltså ett erkännande av varje individ. Utbildning är genomförd och handledning pågår. Under hösten förbereddes de eftermätningar som kommer att genomföras under vårterminen 2019. Det material som samlades in vid intervjuer med deltagare i arbetsmarknadsprogram under våren har bearbetats och analyserats.

Fattigdom och ohälsa

”Fattigdom och ohälsa” är en litteraturstudie som avser att undersöka hur fattigdom och ohälsa förekommer och hanteras i nationell och internationell forskning avseende välfärdstjänster. Studien har genomförts med finansiering av FORSS.

Brukarstyrda brukarrevisioner

Brukarstyrda brukarrevisioner är ett pilotprojekt som finansieras av FORSS. I projektet undersöks vilken brukarkunskap som kommer till uttryck i brukarrevisioner och hur brukarkunskapen påverkar praktiken. Projektet leds av forskare på Kommunal utveckling i samarbete med forskare vid Örebro universitet och Linnéuniversitetet.

Stöd till föräldrar vars barn är placerade

Forskningsprojektet ”Stöd till föräldrar vars barn är placerade” beviljades under hösten 2018 finansiering av Forte. Projektet som bland annat grundas på en brukarstyrd brukarrevision som genomfördes i Jönköpings län 2017, initierades av barn- och ungaområdet och genomförs i nära samarbete med praktiken. Projektet pågår till och med 2021. Forskare leder enligt genombrottsmetodik samt följer hur nya arbetssätt som utvecklas i praktiken påverkar föräldrar som får stöd. Projektet ägs och leds av forskare från Göteborgsregionen i samarbete med forskningsledare på Kommunal utveckling och Göteborgs universitet.

Puls för lärande och hälsa

Ett urval av skolor från åtta av länets kommuner ingår i studien ”Puls för lärande och hälsa”

som är kopplad till pulshöjande fysisk aktivitet i skolan. Studien syftar till att ge kunskap om elevers och lärares erfarenheter av en satsning på ökad fysisk aktivitet. Arbetet sker i nära samarbete med idrottslärare från deltagande skolor. Under 2018 har datainsamlingen gällande elever slutförts och en forskningscirkel genomförts. Analys- och resultatarbete pågår. En återkoppling har presenterats för länets skolchefer och presidier samt till deltagande kommuners idrottslärare och rektorer. Studien genomförs i samarbete med Högskolan i Halmstad.

Framgångsfaktorer i undervisningen

Tio av länets kommuner och ett naturbruksgymnasium ingår i studien ”Framgångsfaktorer i undervisningen”. Under 2018 har datainsamlingen slutförts och analys- och resultatarbetet påbörjats. En återkoppling av preliminära resultat har skett för deltagande kommuners skolchefer och utvecklingsledare. Syftet med studien är att skapa kunskap om hur framgångsrik undervisning i skolår nio och på gymnasiet kan möjliggöras med utgångspunkt i inkludering och kunskapsutveckling. Studien genomförs i samarbete med Högskolan för lärande och kommunikation, Jönköping.

Praktiker i den öppna fritidsverksamheten

Projektet ”Praktiker i den öppna fritidsverksamheten” initierades av Nod Småland (samarbete mellan Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län) och har finansierats av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor MUCF. Projektet resulterade i en forskningsrapport baserad på 15 forskningscirkel, 5 i varje län. Forskningsstudierna har genomförts i samarbete med Malmö universitet och sex fritidsledare från respektive län har deltagit i arbetet att synliggöra fritidsledarnas arbete och expertis. Projektet har bidragit till kunskapsutveckling för de enskilda fritidsledarna, men också på en mer övergripande nivå där kunskapen kan användas inom utbildning, praktik och forskning inom området. Det övergripande syftet med projektet har varit att sätta ord på fritidsledares tysta kunskap och därmed synliggöra deras kompetenser och bidrag.

7.2 Spridning

I samarbete med Skolforskningsinstitutet har en matematikkonferens för matematiklärare från länets alla kommuner genomförts. Utgångspunkt var två nya forskningsöversikter: ”Klassrumdialog i matematikundervisningen – matematiska samtal i helklass i grundskolan” samt ”Digitala lärresurser i matematikundervisningen”.

I slutet av september arrangerade vi tillsammans med Region Jönköpings län och Jönköping University ForskarFredag - en vetenskapsfest för allmänheten, framförallt för barn och unga, som syftar till att synliggöra den forskning som sker i vårt län. Kommunal utveckling ansvarar för kommunernas deltagande och totalt deltog cirka 1 000 personer, främst skolelever. ForskarFredag är ett arrangemang initierat av och till viss del finansierat av EU. Forskare från FoUrum och länets kommuner deltog i de olika aktiviteterna.

I samarbete med MUCF kommer projektet och rapporten ”Praktiker i den öppna fritidsverksamheten” presenteras för ansvariga verksamhetschefer i Småland och för berörda politiker på en spridningskonferens i Växjö.

Förebyggande arbete i familjer med missbruksproblem (FIFA) är ett forsknings- och utvecklingsprojekt som avslutades vid årsskiftet 2017-2018. En slutrapport har publicerats av Folkhälsomyndigheten. Två populärvetenskapliga rapporter till praktiken samt två vetenskapliga artiklar förbereds för publicering.

”Fattigdom och ohälsa” är en litteraturstudie som genomförts under året. Två vetenskapliga artiklar förbereds för publicering.

7.3 Stipendier

Kommunerna i länet delar varje år ut stipendier till högskolans avgående studenter. Detta görs för att uppmuntra studenter att studera aktuella frågeställningar i praktiken. Det ger bra kontakter hos framtida arbetsgivare och vi vill uppmuntra studenterna att söka sig till kommunerna i Jönköpings län. Stipendier delas ut för bästa uppsats till studenter på Hälsohögskolan (två gånger per år) och Högskolan för lärande och kommunikation (en gång per år).

7.4 Doktorander

Birgitta Ander

I februari disputerade Birgitta Ander i socialt arbete vid Jönköping University. Birgittas doktorandtid har halvtidsfinansierats av länets kommuner och hennes forskning rör ungdomars berusningsdrickande. Tillsammans med länets folkhälsoenkät till unga och det förebyggande arbete som görs inom ANDT tillför Birgittas forskning värdefull ny kunskap av betydelse för rätt insatser.

Lagunathan Govender

Lagunathan Govender är doktorand i socialt arbete vid Linnéuniversitetet i Växjö. Lagunathans avhandling handlar om aktivering av arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det rör sig om kommunala insatser som syftar till att integrera marginaliserade grupper på arbetsmarknaden och i samhället. Inriktningen ligger på behandlingen av arbetslösa och maktrelationer i kommunala arbetsmarknadsprogram och dess betydelse för bland annat effekter på självförsörjning. Studieobjektet i fokus är CHANGE-projektets erkännandedel, alltså ett förändringsprojekt som syftar till utveckling av en ny metod utifrån teori om erkännande. Tanken är att främja brukares inkludering, delaktighet samt insatsernas kvalitet. Beräknad disputation är 2020. Forskningsledare på Kommunal utveckling är bihandledare.

Sara Arlesten

Sara Arlesten har antagits till licentiatstudier i socialt arbete vid Linnéuniversitetet i Växjö. Saras forskning syftar till att förstå hur sociala rättigheter materialiseras för individer med ohälsa som står utanför arbetsmarknaden. Projektet finansieras av Finnvedens samordningsförbund respektive Värnamo kommun (extern finansiering söks och ersätter vid beviljande Värnamo kommuns finansiering). Samarbetet mellan Värnamo kommun, Samordningsförbundet, Kommunal utveckling samt Linnéuniversitetet utgör god förutsättning för att forskningens fokus och utfall kommer att ha nytta för de sociala insatserna i länet. Beräknad examen är 2020. Forskningsledare på Kommunal utveckling är bihandledare.

7.5 Söker aktivt finansiering

Inom FoUrum söks aktivt finansiering för följande områden:

- Brukarstyrda brukarrevisioner - olika finansieringar söks i samarbete med forskare vid Örebro universitet och Linnéuniversitetet.
- Råd och service - avser familjemottagning och missbruksområdet. Finansiering söks i samarbete med forskare vid avdelningen för socialt arbete (ASA), Hälsohögskolan, Jönköping University.
- Peer support - finansiering söks i samarbete med Centrum för Evidensbaserade Psykosociala Insatser (CEPI), Medicinska Fakulteten, Lunds universitet.
- MIX - en metod inom området arbete och delaktighet. Ansökan om finansiering förbereds i samarbete med Stockholms universitet, Institutionen för socialt arbete.

- Sammanbrott i HVB-vården - finansieringar söks i samarbete med avdelningen för socialt arbete (ASA), Hälsohögskolan, Jönköping University.
- Den öppna fritidsverksamheten.

7.6 Samtal med forskare om framtida forskning

Samtal pågår med forskare om framtida forskning inom följande områden:

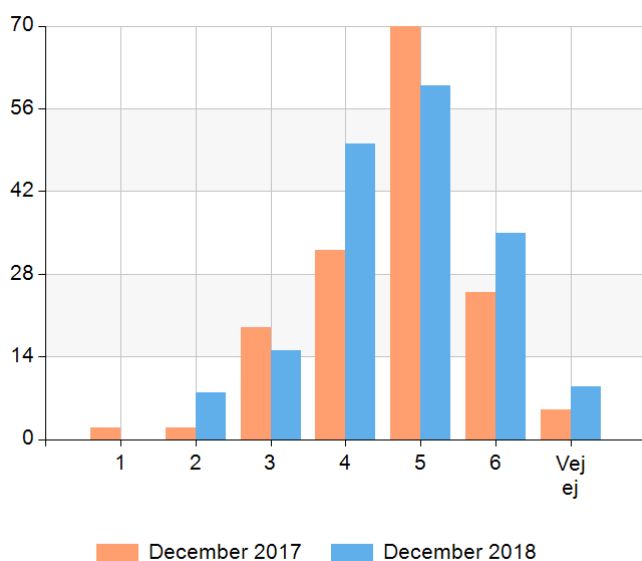
- Organisationskultur, barn- och ungaområdet
- Ungdomsmottagning, Sexit, barn- och ungaområdet
- MISU, psykiatriområdet
- Ohälsa/hälsa inom psykogeratrik, samarbete mellan äldre- och psykiatriområdet
- Anhörigstöd, samarbete mellan äldre- och psykiatriområdet
- Samordnad individuell plan, SIP, samarbete mellan äldre- och psykiatriområdet
- Den öppna fritidsverksamheten
- Olika delar av fritidssektorn
- Konsekvenserna av att träna på konstgräs

7.7 Kommunal utveckling sprider kunskap om aktuell forskning

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till att sprida kunskap om aktuell forskning.	100	56	Resultatet har minskat något jämfört med 2017 (61 %). Det är en stor spridning bland svaren om de olika chefsnätverkens upplevelse; andelen mycket nöjda varierar mellan 0-100 %.

Aktiviteter	Analys
 Återkommande punkt på chefsnätverkens dagordning avseende ny forskning samt omvärldsbevakning inom aktuellt område - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.	Totalt har 174 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings bidrag till att sprida kunskap om aktuell forskning:

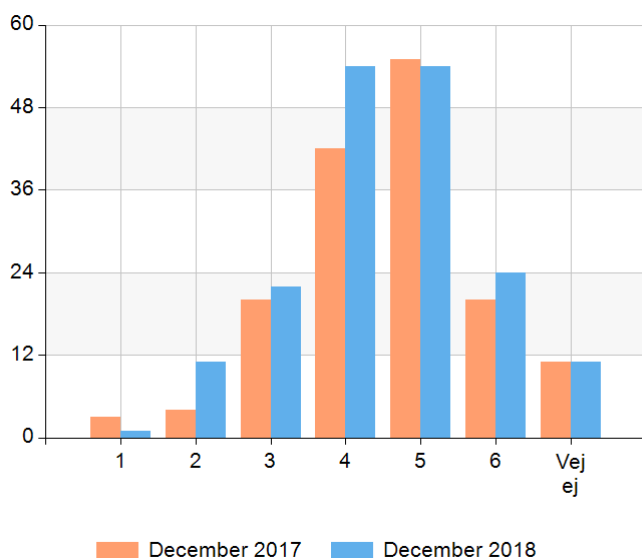

7.8 Kommunal utveckling stödjer kommunerna i att använda aktuell forskning för att utveckla och förbättra sina verksamheter

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
<p>■ Andel mycket nöjda med Kommunal utvecklings stöd till kommunerna i att använda aktuell forskning för att utveckla och förbättra sina verksamheter.</p>	100	47	Resultatet är nästan detsamma som föregående år (48 %). I utvärderingsenkäten framkommer att ”det finns arbete kvar att göra gällande forskning”, vilket tyder på att det är ett viktigt förbättringsområde för verksamheten.

Aktiviteter	Analys
<p>🟢 Kommunal utveckling stödjer kommunerna med implementering av forskningsprojekt - årlig utvärderingsenkät till chefsnätverk/styrgrupper eller liknande på Kommunal utveckling.</p>	Totalt har 174 personer svarat på frågan i den årliga utvärderingsenkäten avseende nytta och upplevelse av verksamheten.
<p>✔ Framtagande av forskningsstrategi för kommunal utveckling.</p>	Kommunal utvecklings ledningsgrupp beslutade 2018-03-05 att godkänna framtagna forskningsstrategi för Kommunal utveckling.

Andelen mycket nöjda med Kommunal utvecklings stöd till kommunerna i att använda aktuell forskning för att utveckla och förbättra sina verksamheter:

7.9 Analys

I den årliga utvärderingsenkäten finns följande kommentarer: ”Nätverket har en viktig roll när det gäller forskningen” och ”Kommunal utveckling innebär ett stort stöd i uppdatering i aktuell forskning”. I kommentarerna nämns även att ”Det hade varit bra med övergripande information om forskning, men också om sådan forskning som konkret går att översätta till den faktiska verksamheten”.

I den externa utvärderingen framkommer att länets kommuner anser att det är av något större betydelse att Kommunal utveckling sprider kunskap om aktuell forskning snarare än att arbeta med forskning inom kommunala verksamhetsområden. PKS och länets skolchefer anser däremot, till skillnad från övriga förvaltningschefsgupper och länets kommundirektörer, att arbetet med forskning inom kommunala verksamhetsområden har större betydelse än att Kommunal utveckling sprider kunskap om aktuell forskning.

Olika områden inom Kommunal utveckling har kommit olika långt i arbetet med att sprida kunskap om aktuell forskning. Det kan även upplevas svårt för kommunerna att ta till sig forskning i sin dagliga verksamhet. I den externa utvärderingen framförs följande: ”I vissa delar har det fungerat, men generellt sett har det varit svårt att få en stark interaktiv forskning som verkligen påverkar praktiken”, ”Forskning behövs inom fler områden” och ”Vi har en god omvärldsbevakning genom Kommunal utveckling”. Kommunal utvecklings forskningsstrategi kan förhoppningsvis bli ett bra verktyg för kommande förbättringsarbete på området.

Symbolförteckning för mätetal och aktiviteter

Symbolförteckning för mätetal

- resultatet når önskat målvärde, mätetalet är uppfyllt
- resultatet når inte önskat målvärde, mätetalet är delvis uppfyllt
- resultatet når inte önskat målvärde, mätetalet är inte uppfyllt
- det finns inget resultat redovisat för den aktuella perioden

Symbolförteckning för aktiviteter

- aktiviteten pågår enligt plan
- aktiviteten är ej påbörjad
- aktiviteten pågår med problem
- aktiviteten pågår med allvarligt problem
- aktiviteten är avbruten
- aktiviteten är klar

Kommunal Utveckling 2018-12-31

redovisning i tkr

	Ingående medel 2018	Erhållna medel 2018	Disponibla medel 2018	Budget förbrukning 2018	Utfall förbrukning 2018	Kvarvarande medel 2018- 12-31	Varav kvarvarande fonderade statliga medel ****	Redovisat resultat 2018-12-31
Social Vårld och Hålsa sjukvård ****	35 367	30 378	65 745	26 290	20 408	45 337	32 564	
Change*		5 449	5 449	6 000	5 038			
Miljösamverkan	190	800	990	990	938	52		
Skola	1 465	2 246	3 711	2 782	2 313	1 398		
Fritid	474	911	1 385	1 050	1 071	314		
Personliga Ombud	435	6 716	7 151	6 850	6 358	793		
Jönköping Academy	0		0	500	0			
Kurs o konferens **)		4 559	4 559	4 000	4 544			15
Ledning o stab ***)	0	6 159	6 159	6 200	6 964			-751
Hårav Ledn/stab finansierat från områdena ovan	0	-2 659	-2 659	-2 700	-2 659			
	37 931	54 559	92 490	51 962	44 975	47 894	32 564	-736
Överskott från tidigare år	936							936
Ackumulerat överskott 2018-12-31								199

Kommentarer till disponibla och kvarvarande medel 2018

*Change

Finansieras av medel från ESF och betalas ut i efterskott

** Kurs och Konferens

Disponibla medel utgörs av deltagaravgifter som finansierar verksamheten.

*** Utvärdering "Kom hem" och Kommunal utveckling

Nedlagda kostnader är 270 tkr "Kom Hem, 300 tkr Utvärdering Kommunal utveckling och bokförda under ledning/Stab

****Kvarvarande medel Social välfärd

Av kvarvarande medel 181231 utgör 32,6 milj statliga medel främst inom områdena barn och unga samt psykiatri och kan endast användas inom dessa områden.

Resterande, 12,7 milj, avser grundfinansiering som ska täcka kostnader för de projekt som ej har statliga medel

Bokslut 2018-12-31

Ansvar	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018
428001 Staben Underskott	- 12 847	- 980 901	- 2 052 371	-103 196 *
428002 Övr Gemensamma kostnader Underskott		1 024 344	1 682 646	-648 066 **
Resultat av gemensamma ansvar		43 443	- 369 725	
428003 Kurs och konferens överskott	100 050	294 727	499 637	15 005
428010-16 Projektverksamhet	36 817	54 467	- 36 853	
Redovisat resultat	124 020	349 194	462 784	-736 257
Samlat överskott konto 2991 ansvar 428000 from 2015				199 742

Projektresultatet 2018 fördelas på följande projekt

428001 Stab och ledning *	-103 196	Personalkostnader, dubbla kostnader för introduktion av nya medarbetare samt semesterersättning
428002 Gemensam drift **	-300 000	Utvärdering Kommunal utveckling
	-270 260	Utvärdering Kom Hem
	-77 806	Personalkostnader, dubbla kostnader för introduktion av nya medarbetare samt semesterersättning
	-751 262	

Exempel på kurser som genererar en hög kostnadseffektivitet för länets kommuner

Kurs	Kostnad per deltagare när kursen genomförs via Kommunal utveckling	Antal deltagare per kurs-tillfälle	Kostnad per deltagare när kursen genomförs via extern kurs-samordnare i Sverige	Kostnads-reducering per deltagare	Kostnads-reducering per kurs	Kostnads-reducering i %
Diplomerad upphandlare, en niodagarskurs	21 300 kr	18	43 000 kr	21 700 kr	390 600 kr	50%
Arbete på väg nivå 1-2	2 050 kr	16	2 350 kr	300 kr	4 800 kr	87%
Motiverande samtal	4 500 kr	20	7 500 kr	3 000 kr	60 000 kr	60%
Arbete på väg nivå 3, 2 dagar	2 850 kr	16	6 350 kr	3 500 kr	56 000 kr	45%
Kurs för överförmyndare, 2 dagar	4 110 kr	20	7 900 kr	3 790 kr	75 800 kr	52%
GDPR	1 840 kr	30	4 999 kr	3 159 kr	94 770 kr	37%
Gallra och bevara Diarieföring	1 945 kr	30	3 300 kr	1 355 kr	40 650 kr	59%
Arkivering enligt arkivlagen	1 945 kr	30	3 300 kr	1 355 kr	40 650 kr	59%
Entreprenadjuridik	1 950 kr	30	4 900 kr	2 950 kr	88 500 kr	40%
Molntjänster	5 150 kr	25	8 900 kr	3 750 kr	93 750 kr	58%
Total kostnadsreducering för samtliga av de ovan angivna kurserna					945 520 kr	55%

I ovanstående sammanställning synliggörs enbart ett fåtal exempel av alla de (totalt 159) kurser som genomförts under 2018. I beräkningen är inte kostnader för resa och boende inräknat. Genom att kurser arrangeras i Jönköpings län medför det även en betydande kostnadsreducering för deltagarnas resor och boende.

Deltagande på kurser som arrangerats av kurs- och konferens under 2018, fördelat på länets kommuner

	Antal deltagare	Procent (%) ¹
Aneby	35	3,1
Eksjö	29	2,5
Gislaved	91	7,9
Gnosjö	32	2,8
Habo	61	5,3
Jönköping	319	27,7
Mullsjö	30	2,6
Nässjö	69	6,0
Sävsjö	28	2,4
Tranås	22	1,9
Vaggeryd	61	5,3
Vetlanda	58	5,1
Värnamo	71	6,2
RJL	145	12,6
Externa deltagare*	101	8,8
Summa	1152	

* I externa deltagare anges antal deltagare utanför Jönköpings län.

¹ I förhållande till totala antalet kursdeltagare.

Utöver ovan angivna kursdeltagare så har följande uppdrag utförts;

	Antal deltagare	Antal uppdrag
Miljösamverkan	234	5
FoUrum social välfärd	1324	43
CHANGE-projektet	2954	26
FoUrum fritid	165	2
Regional utveckling	265	4
FoUrum utbildning	207	1
Summa	5149	81

Under 2018 har det totalt genomströmmat 6301 deltagare på 159 kurser/arrangemang. 14 kurser har blivit inställda på grund av för få anmälda eller sjuka kursledare.